

Варянюк Тетяна Володимирівна,

старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №1 факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

Іванченко Лариса Михайлівна,

старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №1 факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У статті розглядаються фактори, які впливають на підвищення мотивації студентів вищих технічних навчальних закладів при вивченні іноземної мови професійного спрямування. Особлива увага приділяється програмі академічної мобільності студентів, яка охоплює провідні університети Європи. Стаття фокусується на впровадженні системи рейтингового оцінювання студентів як потужному стимулюванні зацікавленості студентів при оволодінні мовленнєвою компетенцією.

Ключові слова: мотивація студентів, особистісні якості викладача, програма академічної мобільності, рейтингова система оцінювання.

Варянюк Татьяна Владимировна,

старший преподаватель кафедры английского языка
технического направления №1 факультета лингвистики
Национального технического университета Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря
Сикорского»

г. Киев, Украина

Иванченко Лариса Михайловна,

старший преподаватель кафедры английского языка
технического направления №1 факультета лингвистики
Национального технического университета Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря
Сикорского»

г. Киев, Украина

ФАКТОРЫ ПОВЫШЕНИЯ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ ТЕХНИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Аннотация. В данной статье рассматриваются факторы, которые влияют на повышение мотивации студентов высших технических учебных заведений при обучении иностранному языку профессиональной направленности. Особое внимание уделяется программе академической мобильности, которая охватывает передовые университеты Европы. Статья фокусируется на необходимости внедрения системы рейтингового оценивания студентов как мощном стимуле повышения заинтересованности студентов в овладении языковой компетенцией при изучении иностранного языка.

Ключевые слова: мотивация студентов, личностные качества преподавателя, программа академической мобильности, рейтинговая система оценивания.

Tetiana Varianko,

Senior Lecturer of the English Department for Technical Specialities №1, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Kyiv. Ukraine

Larysa Ivanchenko,

Senior Lecturer of the English Department for Technical Specialities №1, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Kyiv. Ukraine

**FACTORS INCREASING MOTIVATION OF STUDENTS AT HIGHER
TECHNICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS WHEN LEARNING
FOREIGN LANGUAGES**

Abstraction. The article deals with the specific factors which influence the motivation increase of students at higher technical educational institutions when learning foreign languages for special purposes. Great attention is paid to the program of academic mobility of students which covers the leading European universities. The article focuses on the necessity to implement the rating assessment system as a powerful stimulation arousing the students' interest in improving their foreign language competence.

Key words: motivation of students, personal characteristics of a teacher, program of academic mobility, rating assessment system.

В сучасному світі проблема підвищення якості підготовки студентів технічних вищих навчальних заходів набуває все більшого значення, тому що майбутнє людства залежить від технічного прогресу і здатності зберегти

навколишнє середовище – ареал життя людини. Процес глобалізації долає кордони держав, призводить до інтеграції та співробітництва спеціалістів і науковців різних сфер в різних країнах. Як правило, мовою спілкування виступає англійська мова. Необхідність підвищення ефективності мовної підготовки студентів технічних спеціальностей не втрачає своєї актуальності і сьогодні. Не зважаючи на покращення матеріально-технічного оснащення учбового процесу, на доступність Інтернет-ресурсу, на впровадження інноваційних методів навчання, на зміщення вектору навчання на комунікативну спрямованість, необхідно зазначити, що якість навчання іноземній мові страждає через низьку вмотивованість студентів технічних університетів. Відповідно проведеним опитуванням студентів технічних спеціальностей тільки половина розуміє значення володіння іноземною мовою у становленні їх як висококваліфікованих фахівців.

Роль викладача іноземної мови набуває особливого значення у підвищенні вмотивованості студентів, так як він був і залишається центральною фігурою у процесі навчання. Професійна майстерність і особистісні характеристики викладача мають великий вплив на відношення студентів до дисципліни, яка вивчається. Доброзичлива атмосфера, невимушене спілкування з викладачем призводять до підвищення мотивації до навчання. [1]

Ще одним фактором стимулювання студентів у покращенні їх мовної підготовки є програма академічної мобільності, яка охоплює провідні університети Європи. Участь у програмах обміну студентів дає їм можливість отримати якісну європейську освіту за обраним напрямом підготовки, розширити свої знання у всіх сферах європейської культури, відчувати себе повноправним громадянином Європейського Союзу. Відбір студентів для участі у програмі академічної мобільності відбувається за конкурсом. Студент повинен відповідати ряду вимог, однією з яких є володіння іноземною мовою (мовою майбутнього навчання) на рівні B2, і підтвердження цього сертифікатом. Цей рівень забезпечує можливість засвоєння навчальних матеріалів бакалаврської/магістерської програми підготовки за обраною спеціальністю. З

метою сприяння академічній мобільності у КПІ ім. Ігоря Сікорського було створено кваліфікаційну комісію з визначення володіння іноземною мовою для проведення тестування студентів шляхом відповідності рівня засвоєних знань, навичок та умінь вимогам Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Тест складається з письмової та усної частини на перевірку всіх видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, письмо і говоріння. Оцінювання тесту проводиться відповідно до затверджених критеріїв. Отримання сертифікату, який підтверджує рівень мовної підготовки студента B2 вимагає від нього наполегливої праці з іншомовним матеріалом для досягнення відповідних компетенцій, що підвищує його мотивацію до вдосконалення володіння іноземною мовою.

Сучасний студент добре розуміє, що професійна підготовка фахівця включає володіння хоча б однією іноземною мовою, що є необхідним елементом успішного конкурування на ринку праці. Тому він висуває високі вимоги до процесу викладання іноземної мови. Ще одним фактором підвищення мотивації є ідея подолання заклякості в навчанні, гнучкість учбового процесу викладання іноземної мови, надання йому креативного, пошуково-дослідницького характеру. [2] Ця ідея повинна пронизувати весь учбовий процес і відобразитися у навчальних програмах іншомовної підготовки. Вона набуває особливого значення при викладанні дисципліни “Іноземна мова професійного спрямування”, яка має комунікативну спрямованість.

Розвиток стратегічної компетенції студента означає оволодіння системою знань про методи вивчення та використання іноземної мови. Ця компетенція сприяє досягненню самостійного визначення змісту мовної підготовки. [3] Методичні, педагогічні та психологічні аспекти проблеми самостійності або автономності при вивченні іноземної мови досить широко висвітлені в роботах сучасних дослідників (Є.А. Насонова, 2008, І.В. Богомолова, 2007 та інші), які вказували на необхідність формування стратегії самостійної учбової роботи студентів. Засновники теорії автономності навчання Г. Холяк та Л. Дикинсон розглядали її, як здатність студента організувати, здійснювати та

контролювати учбову діяльність, усвідомлюючи власну відповідальність за її результати, з певною мірою незалежності від керівництва з боку викладача. Ця необхідність виникає в результаті обмеженої кількості аудиторних годин на практичні заняття у технічних вищих навчальних закладах, що призводить до фокусування на самостійній роботі студентів. Перш за все, студент повинен мати психологічну підготовку, яка проявляється у його готовності долати труднощі, пов'язані з вивченням іноземної мови. Ці труднощі можуть призвести до розгубленості, стресу і, в результаті, до зниження вмотивованості. Якщо студент психологічно підготовлений розв'язувати складні задачі та виконувати завдання, які включають незнайомий іншомовний матеріал, він зазвичай використовує метод “спроб та помилок”, який, як показує практика, виявляється найбільш ефективним у формуванні іншомовної компетенції, що сприяє підвищенню внутрішньої мотивації студентів до вивчення іноземної мови професійного спрямування.

Потужним фактором підвищення рівня мотивації студентів до вивчення іноземної мови виступає рейтингова система оцінювання знань студентів (PCO). PCO – це система контролю, при якому обліку, перевірці і оцінюванню підлягають усі види учбової та неучбової діяльності, яку виконують студенти в процесі вивчення дисципліни. Ціллю рейтингу є підвищення якості знань, а завданням – забезпечення об'єктивності, достовірності та інформативності оцінки результатів навчання та підвищення рівня мотивації. В протилежність традиційному методу, PCO базується на накопиченні балів за виконання поточних видів учбової діяльності та на регулярних контрольних тестуваннях у процесі вивчення іноземної мови протягом семестру. Перш за все, рейтингова система оцінювання стимулює студента до активного, систематичного, усвідомленого навчання протягом семестру, що є невід'ємною умовою досягання позитивних результатів оволодіння мовними компетенціями. Систематичність і безперервність призводить до суттєвого підвищення якості мовної підготовки та інтенсифікації учбового процесу. Отримання рейтингових балів на кожному занятті з іноземної мови підвищує об'єктивність оцінки і не

уможливлює випадковість при зарахуванні пройденого матеріалу. Виставляючи рейтингові бали, викладач встановлює постійний зворотній зв'язок із студентом, дозволяючи йому цим своєчасно скорегувати своє ставлення до процесу навчання. [4] Аналіз практики використання рейтингової моделі оцінювання підтверджує її ефективність як засобу активізації учбової роботи студентів, підвищення їх мотивації до постійного самоконтролю та плануванню своєї успішності, укріпленню дисципліни та особистої відповідальності за результати учбової роботи. [5] Разом із стимулюванням учбової діяльності РСО формує і творчий потенціал, підвищує самооцінку учбових та особистих досягнень студентів.

Рейтингова система оцінювання студентів з певного кредитного модуля розробляється кафедрою, базується на тематичному плані робочої програми і доводиться за відома студентів на початку семестру. Керуючись Західноєвропейськими рекомендаціями, КПП ім. Ігоря Сікорського визначив універсальну максимальну шкалу кредитного модуля 100 балів. Протягом семестру проводиться календарна атестація студентів на 8 та 14 тижнях за результатами поточного рейтингу. Якщо рейтинг студента складає більше ніж 50% від максимального, то він вважається позитивно атестованим. Студенти, які на кінець семестру мають рейтинг 60 і більше балів, отримують залік "автоматом". Якщо кредитний модуль передбачає складання іспиту, то кінцева оцінка складається з балів поточного рейтингу (максимально 60 балів) і балів, отриманих на іспиті (максимально 40 балів). Таким чином, ми бачимо, що РСО усуває психологічне і нервово навантаження студента і виступає ефективною мотивацією до систематичної, наполегливої учбової діяльності студента.

Висновки. Сьогодні проблема мотивації набуває особливого значення. Величезний вплив на силу та стійкість мотивації має успішність діяльності студента. Успіхи у володінні іноземною мовою посилюють мотивацію, яка в значній мірі залежить від професійної майстерності і особистісних характеристик викладача, креативності та науково-дослідницького характеру учбового процесу, автономності/самостійності навчання, від організації

рейтингової системи оцінювання студентів. Студенти, які з початку не були замотивовані на успіх, прагнуть отримати високі рейтингові бали і досягають значних результатів. Таким чином, всі вищезазначені фактори стимулюють студента до систематичного самостійного навчання, посилюють його мотивацію, дозволяють впроваджувати диференційний підхід до оцінювання знань, інтенсифікувати учбову діяльність та рівномірно розподіляти навчальне навантаження протягом семестру.

Список використаних джерел та літератури:

1. Т.В. Варяно, Л.М. Іванченко. Вимоги до професійної майстерності викладача іноземної мови вищого технічного навчального закладу.
2. В.М. Брюханов, В.В. Федоров, В.И. Киселев, И.Е. Бабушкин. Организация внеаудиторной самостоятельной работы студентов. Учебно-методическое пособие для преподавателей/ В.М. Брюханов, В.В. Федоров, В.И. Киселев, И.Е. Бабушкин. – Барнаул, 2011
3. Ю.А. Скарлупіна. Змішане й перевернене навчання як інноваційні підходи до викладання іноземних мов у ВНЗ. Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання. Додаток 3 до Вип. 36, Том II (18) 2016, с. 152-156
4. В.П. Головенкін. Положення про рейтингову систему оцінювання результатів навчання студентів. Головенкін В.П. Київ. НТУУ “КПІ”, 2012. с. 36
5. В.Г. Заикина, А.А. Агибалов. Бально-рейтинговая система оценки знаний как эффективная мотивация студентов к успешному обучению // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2016_№4_4_с. 818-821